

GAUDEAMUS

K životnímu jubileu Lenky Pítrové

Jako každého dne nastaly i v úterý 14. září 1954 rozličné události nejrůznější závažnosti. V Benátkách měla v Teatro la Fenice světovou premiéru *Brittenova* pozoruhodná dramatická opera *The Turn of the Screw* známá u nás také jako *Padlí andělé*. V polském Bielsku se uskutečnil první let prototypu experimentálního kluzáku SZD-11 Albatros. Italský prezident *Luigi Einaudi* změnil dekretem statut Neapolské univerzity. V britské hitparádě obsadil první místo *Frank Sinatra* s písní *Three Coins in the Fountain*. Ve městě Boulder v Coloradu věnoval prezident *Eisenhower* budovu rádiové laboratoře k využití *National Bureau of Standards*. A v Sovětském svazu se celkem nepřekvapivě odehrálo pod poetickým názvem *Sněžok* v přísném utajení opět něco zvláště odporného. Nic z toho tehdy v českých zemích nevešlo ve zvláštní známost. Ale i kdyby tomu bylo jinak, pro pražské manžele *Bernasovy* bylo tou nejdůležitější událostí dne narození dcery *Lenky*.

V následujících letech se toho v jubilančtině životě i ve střední Evropě hodně odehrálo. *Lenka Bernasová* ukončila středoškolské vzdělání a v roce 1974 zahájila studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, která ukončila v roce 1978. Téhož roku nastoupila k postgraduálnímu studiu na Ústav státu a práva ČSAV jako interní aspirantka. V této instituci, kde v normalizačních letech působily osoby a osobnosti tehdejším režimem forsírované i ty jím jen trpěné, se utvořilo zvláštní společenství, které se zvláště od druhé poloviny sedmdesátých let rozšířilo o skupinu nadaných absolventů (kromě jiných např. *František Cvrček*, *Monika Pauknerová*, *Jana Reschová*, *Josef Skála*, *Jindřiška Sylllová* nebo *Michaela Zuklínová*). Společenská, racionální a empatická *Lenka Pítrová* si v tomto kolektivu rychle našla své místo a získala přátelství, z nichž některá trvají dodnes. Pamětníci vzpomínají na její nadšení pro sport a zvláště zapojení do lyžařských zájezdů. Tíhnutí k veřejnoprávní oblasti právní regulace a inspirující vliv *Zdeňka Masopusta* vedly jubilantku k zájmu o teoretické otázky organizace a výkonu politické moci. Příklad *Viktora Knappa* podnítil zaměření *Pítrové* také na právní komparatistiku. Velkou oporou *Pítrové* byl ovšem i její vzdělaný i jinak pozoruhodný manžel *Vladimír*, pozdější ředitel Úřadu průmyslového vlastnictví.

Jako aspirantka pracovala *Pítrová* v ústavu v tehdejší oddělení obecné teorie státu a práva a politických systémů. Dobová ideologie ovládající zejména tehdejší společenské vědy a studium politických systémů zvláště sice vytvářela, „oblast prázdných pojmových mlh,“ což je starý a hezký příměr *Fichtův*, pod rouškou kritiky tzv. buržoazních teorií však otvírala badateli cestu k jinak v podstatě nedostupné odborné zahraniční literatuře a prezentaci jejích výsledků v tuzemsku. Že toho jazykově dobře vybavená jubilantka dovedně využila, dokládá jedna z jejích prvních statí, kterou uveřejnila v *Právniku* pod názvem *K některým otázkám kritiky systémového přístupu v buržoazní politologii* (1982, CXXI, s. 733 a násl.), kde v bohatě dokumentovaném textu podrobněji představila především politologické názory *Davida Eastona* a jeho pojetí politiky jako „*the authoritative allocation of values for a society*“. Kandidátskou disertační práci věnovanou teorii politického systému obhájila 12. prosince 1983, jak o tom přinesl náš časopis zprávu (1984, CXXIII, s. 387 a násl.). Kromě studia přispěly jubilančtinu odbornému rozvoji na sklonku osmdesátých let její studijní pobyty na *Faculté de Droit Comparé* (1986, 1987) ve Štrasburku.

Období po roce 1989 přineslo v jubilentčině životě řadu změn. V roce 1992 ukončila svůj pracovní poměr v Ústavu státu a práva. Následujícího roku nastoupila do Parlamentního institutu jako právní expert se zaměřením na veřejné právo a na právní komparatistiku. Své vazby na původní pracoviště ovšem nezpřetrhala. V následujících letech vykonala v různých funkcích v rámci Akademie věd ČR pro ústav leccos dobrého. *Pítrová* absolvovala v první polovině devadesátých let studijní pobyty v *Congressional Research Service* ve Washingtonu (1994) a v *TMC Asser Institute* v Haagu (1994). Při práci v Parlamentním institutu se mimo jiné věnovala komunitárnímu právu a rovněž se soustředila na otázky spojené se soudní kontrolou správních aktů. Jim věnovala i na stránkách *Právníka* několik studií zaměřených na polský model správního soudnictví (1994, CXXXIII, s. 142 a násl.), model německý i rakouský a také anglický (1995, CXXXIV, s. 100 a násl. a 212 a násl.). Správní soudnictví představuje téma, které *Lenku Pítrovou* zajímalo již dříve a které ji intereseje dosud. Od roku 1993 začala evropské správní soudnictví vyučovat na své alma mater jako externistka, od roku 2006 zde působí jako členka katedry správního práva a výuku správního soudnictví garantuje. Dlouhodobě se věnuje problematice někdejšího komunitárního práva i práva Evropské unie; to je také předmětem jejich publikačních počínů přesahujících dvě desetiletí. V *Právníku* na toto téma publikovala první stať nazvanou *Úloha národních parlamentů v legislativním procesu EU* v roce 2002 (CXLI, s. 1013 a násl.); po ní následovaly další nejen v našem časopisu, ale i v *AUC-Iuridica*, *The Lawyer Quarterly*, ve *Správním právu* nebo v *Právních rozhledech*. Svou vědeckou kompetenci v této oblasti jubilantka osvědčila v roce 2013 obhajobou spisu *Evropská právní dimenze legislativního procesu* a úspěchem v habilitačním řízení. Hodí se připomenout, že *Pítrová* uplatňuje dlouhá léta své odborné znalosti v Legislativní radě vlády, kde působí od září 2006.

Zaměření na veřejné právo a na právo Evropské unie se u *docentky Pítrové* přirozeně neprojevovalo jen v příspěvcích do odborných periodik. Jubilantka je autorkou, spoluautorkou nebo editorkou obsáhlejších publikací z těchto disciplín – monografií, učebnic, komentářů, sborníků. Databáze Národní knihovny jich eviduje na dvě desítky. Některé z nich byly pro *Právníka* recenzovány. Tak *Michal Tomášek* zveřejnil v roce 2006 v našem časopisu příznivé hodnocení *Ústavy pro Evropu* a také dvou svazků záslužného *Průvodce judikaturou evropského soudního dvora*. Týž recenzent později vysoce ocenil obsáhlou knihu *Lisabonská smlouva – komentář* jako první český komentář primárního unijního práva vykazující objektivní přístup autorského kolektivu ke zpracované materii včetně výběru z judikatury (2011, CL, s. 300 a násl.). *Radek Fröhlich* téhož roku pro *Právníka* příznivě recenzoval spoluautorské dílo *Bellinga, Malíře a Pítrové* nazvané *Kontrola dělby pravomocí v EU se zřetelem ke kompetenčním excesům*.

V sobotu 14. září dosáhla *doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc.* věku, jež nedávno *Jana Paulová* z téže generace označila jako „pokročilé mládí“. Při této příležitosti již 12. září předal *docentce Pítrové* děkan její fakulty *profesor Boháč* medaili Právnické fakulty Univerzity Karlovy jako výraz ocenění jubilentčina přínosu pro fakultu i univerzitu.

Od doby, kdy *Lenka Pítrová* uveřejnila v únorovém sešitu *Právníka* z roku 1982 svůj první text, uplynulo hodně vody. Redakci *Právníka* těší, že je paní docentka s naším časopisem i jeho vydavatelským ústavem stále ve spojení, a rádi oceňujeme její význam interdisciplinární vědkyně. Do dalších let přejeme paní *docentce Lence Pítrové* vše dobré a nejlepší i mnoho šťastných dnů.